

Resultaten LSB-tellingen 2006 in Twente

Het Landelijk Soortonderzoek Broedvogels (LSB) van SOVON kent twee gedeelten, nl. de kolonievogels en de zeldzame broedvogels.

Kolonievogels

Aalscholver

Twente kent slechts één kolonie nl. die bij het Lonnekermeer. De kolonie bestaat sinds 1999, maar telde in 2006 voor het eerst geen bezette nesten. De kolonie wordt jaarlijks door Harry de Jong geteld.

2002	2003	2004	2005	2006
3 nesten	2 nesten	3 nesten	2 nesten	0 nesten

Blauwe Reiger

In 2006 is een nieuwe kolonie gemeld bij Vriezenveen. De aantallen zijn dit jaar lager dan vorig jaar. Enkele tellers meldden een afname aan broedgelegenheid, omdat in de afgelopen winter 2005-2006 door de enorme sneeuwvracht vele boomkronen afgebroken waren.

Naam kolonie	2002	2003	2004	2005	2006	tellers
Begraafplaats Almelo	15	16	13	12	10	W. Nijkamp
Bellinckhofweg, Weerselo		5	6	7	7	Wim Wijering
Schapendijk, Wierden	13	15	13	14	8	Ben Nijeboer
Breeriet, Delden	59	51	50	51	50	Jan Meijerink
Lonnekermeer, Hengelo	14	8	11	8	10	Harry de Jong
Singraven, Denekamp	35	30	28	32	35	Harm Meek
Weldam, Goor	12	9	14	14	7	Henri Bouwmeester
Groot Boerman, Markvelde	7	5	6	9	6	Eli Nauta
Witte Veen		11	9	10	12	Erik Foekens
Waterwingebied, Enschede			4	6	10	Piet Kokke
Buurserbeek, Buurse			6	20	10	Aldert Schenk
Oude Kerkhof Vriezenveen					1	Geert Euverman
Hulsbeek, Oldenzaal				5	3	Peter Bleijenberg
Totaal	155	150	160	188	169	

Kokmeeuw

De kolonie in het Elsenerveld kon het enorme aantal van 2000 paren niet handhaven, want het gebied was dit jaar totaal uitgedroogd. Uit ringonderzoek is gebleken dat er Kokmeeuwen uitgeweken zijn naar de gigantische kolonie bij Zwillbrock in Duitsland. De kolonie in het Haaksbergerveen nam aanzienlijk toe, waarbij gevreesd moet worden voor eutrofiëring van de veenmosgebieden.

Naam kolonie	2002	2003	2004	2005	2006	tellers
Engbertsdijksvenen	505	297	395	465	555	Herman Hazelhorst
Elsenerveld	600	2500	2500	2000	0	Ben Nijeboer
Haaksbergerveen	45	40	37	195	710	Roy Dear

Kleine Mantelmeeuw

Ook de Kleine Mantelmeeuw in het Elsenerveld is door de droogte uitgeweken naar een onbekende bestemming.

Oeverwaluw

Naam kolonie	2002	2003	2004	2005	2006	tellers
Put van Roelofs	0	29	0	0	0	Han Bouwman
Engbertsdijksvenen	25	3	0	7	2	Richard Gerritsen/Herman Hazelhorst
Leemslagenplas, Almelo	56	23	0	0	0	Laurents ten Voorde
Lutterzand			4	9	2	Bennie Egberink/Rudi Lanjouw
Oelemars, Losser	43	121	148	95	117	Ben Hulsebos
Dinkel, Losser	2	0	0	0	0	Sander Wansing
Domelaar, Markelo	135	80	20	0	12	Peter v.d. Akker
Rutbekerveld, Enschede	15	80	70	220	65	Gerrit Wesseloo
Balderhaar, Kloosterhaar			30	0	26	Richard Gerritsen
Totaal	276	336	272	331	224	

De kolonie bij de Oelemars in Losser heeft in 2003 via de inspanningen van IVN-Losser en de Gemeente Losser een permanente betonnen kunstwand met 240 nestopeningen gekregen, waarvan in het eerste jaar al meteen 121 bewoonde nesten konden worden geteld. Ook in de jaren daarna was er een goede bezetting. In het Rutbekerveld bij Enschede beleefde de kolonie een behoorlijke terugval. De Leemslagenplas bij Almelo kon als kolonie afgeschreven worden, omdat het zanddepot verdwenen is. Als bewoner van de steile oevers van meanderende beken weet de Oeverzwaluw zich nog maar op één locatie nl. in het Lutterzand langs de Dinkel te handhaven. Alle andere locaties bevinden zich in zandafgravingen.

Huiszwaluw

In Twente wordt het gehele noordoostelijke deel met o.a. Geesteren, Vasse, Mander, Lattrop, Tilligte, Agelo, Ootmarsum, Denekamp, Saasveld, Weerselo, Oldenzaal, De Lutte, Overdinkel en Losser door de Weidevogelgroep Weerselo, VWG IVN-Losser, Heemkunde Ootmarsum en de werkgroep flora en fauna van Heemkunde Denekamp geteld. Dit betreft een gigantisch groot gebied met honderden kolonies en meer dan 30 tellers. De coördinatie is in handen van Gerard Boerrigter in Agelo. De tendens is dat er in 2004 en 2005 een behoorlijke toename is geweest met een stabilisatie van de aantallen in 2006.

Gebied	2002	2003	2004	2005	2006	tellers
Noordoost-Twente	1601	1841	1753	2155	2118	Weidevogelver. Weerselo, e.a.
Zuidwest-Enschede	18	34	53	24	33	Jan Stufken
Glanerbrug			22	16	16	Erik Foekens
Holterhof-Enschede					6	Erik Foekens
Daarle	47	41	40	41	40	G. Niessink
Diepenheim	82		97	80	95	Eli Nauta
Hof te Boekelo				15	17	Bert Hoitzing
Hellendoorn	13	24	21	18	40	J.v. Tongeren

Roek

Van deze soort zijn tientallen kolonies in Twente, die zich bovendien ook nog wel eens verplaatsen, meestal door verstoring door menselijk ingrijpen. Om enigszins een overzicht te geven zijn de kolonies per stad of dorp gebundeld. In Almelo en Wierden zijn de vele kleine kolonies samengevoegd tot gebiedskolonies, waarbij Almelo in drie en Wierden in vier gebieden is opgedeeld.

Het aantal Roeken is in zijn totaliteit de laatste jaren gestaag afgenomen, maar kende dit jaar weer een opleving. De tellers in Wierden en Almelo waren Albert Derks, Hans v.d. Berg, Henk v.d. Aa en Boudewijn Heuseveldt. Enter is geteld door Albert Derks. In Losser en Overdinkel telden Leo Hassing, Ben Hulsebos, Jan Wolters, Peter Steffens, Bennie Egberink en Sander Wansing. In Hengelo was dat Piet Kokke. In Enschede telden Ben Hulsebos, Bé van Kuik, Piet Kokke, Gerrit Wesseloo en Aldert Schenk. In Lonneker was René Wijering actief en in Haaksbergen en St.-Isidorushoeve Harry Konninger. In Markelo heeft Henri Bouwmeester de kolonie geteld.

Gebied	2002	2003	2004	2005	2006
Wierden	553	448	526	455	426
Almelo	996	1055	824	817	926
Enter	6	0	0	0	0
Losser	204	222	145	171	183
Hengelo	42	75	54	54	48
Enschede	469	480	339	333	361
Lonneker	25	12	4	16	21
Haaksbergen	306	353	269	251	230
St.-Isidorushoeve	46	52	43	0	5
Overdinkel	5	6	4	1	1
Markelo	13	3	1	0	0
Totaal	2665	2706	2209	2098	2201

Zeldzame broedvogels

Dit jaar zijn er geen meldingen van Bruine Kiekendief (slechts overzomeraars), Slechtvalk, Kwartelkoning, Draaihals, Tapuit en Kramsvogel als territoriumhouder of broedvogel geweest. Deze soorten hebben in het recente verleden nog wel in Twente een territorium gehad of hebben daadwerkelijk gebroed. Aan deze lijst kan nu de Kuifleeuwerik worden toegevoegd.

Wel was er een nieuwkomer in Twente: voor het eerst kon een geslaagd broedgeval van een paartje Kortsnavelboomkruipers worden vastgesteld.

Geoorde Fuut

Het bolwerk van deze soort bevindt zich voor Twente in de Engbertsdijksvenen, waar in 2006 15 territoria werden gevonden. In het Haaksbergerveen bevond zich één paar met jongen in de kokmeeuwenkolonie.

2002	2003	2004	2005	2006
18	23	18	21	16

Ooievaar

Een broedgeval (voor het dertiende jaar op rij) op de bekende locatie bij Losser. Dirk en Artemis kregen vijf jongen, waarvan er drie zijn groot geworden. Hoewel er jaarlijks nieuwkomers langs komen, worden deze door ooievaarsmannetje Dirk consequent verjaagd, zodat het naburige paalnest niet in gebruik wordt genomen.

Brandgans

In de Engbertsdijksvenen bevinden zich de meeste Brandganzen. In 2005 waren hier zelfs 15 paren, in 2006 waren dat er 11. Drie paren waren er op de Oelemars bij Losser, maar zonder nestbouw. Bij het Smalenbroek, Enschede hebben vijf paren succesvol gebroed.

Porseleinhoen

In 2006 zijn er geen waarnemingen van het Porseleinhoen binnengekomen.

2002	2003	2004	2005	2006
2	6	3	1	0

Kleine Plevier

Deze soort wordt momenteel hoofdzakelijk via vaste telgebieden opgespoord: Telgebied Losser: vier territoria, BMP-Buurserzand: twee territoria. Een losse melding kwam van Dolphia, Enschede met één paar.

Middelste Bonte Specht

Na twee nestvondsten in 2004 bereikte de MBS in Twente dit jaar Limburgse aantallen. Er werden in totaal 35 territoria opgespoord door alle mogelijke broedlocaties in het oosten van Twente af te zoeken. In het Telgebied Losser werden 26 territoria opgespoord, in Denekamp drie, in Delden twee, in Lonneker één, in Boekelo één en bij Goor twee. Daarnaast is er bij Diepenheim nog een eenmalige waarneming gedaan binnen de datumgrenzen. Vanuit de kerngebieden verspreiden de spechten zich steeds verder, waarbij parkachtige oude bossen met veel kwijnend eikenhout favoriet zijn.

2002	2003	2004	2005	2006
0	0	2	14	35

Steenuil

In Twente zijn vier monitoringgebieden van de Steenuil. Hier worden jaarlijks in vaste telgebieden d.m.v. drie nachtelijke rondes alle mogelijke locaties op de aanwezigheid van Steenuilen onderzocht. Het telgebied Weerselo is onderverdeeld in vijf subgebieden, maar is gemakshalve hier als één telgebied gepresenteerd. In enkele gebieden zijn dichtheden tot vier territoria per 100 ha opgespoord.

Gebied	2003	2004	2005	2006
Steenfabriek Losser	7	8	9	8
Overdinkel	11	12	13	12
Weerselo	83	90	93	95
Wierden			46	56

Nachtzwaluw

Van deze nachtelijke soort zijn in 2006 in totaal 24 territoria opgespoord, waarvan 16 via telgebieden. Er kan worden vastgesteld dat de Nachtzwaluw het in Twente steeds beter doet. In de volgende gebieden werden territoria opgespoord: telgebied Losser: 14 terr., Buurserzand: drie terr., Aamsveen: één terr., Witte Veen: twee terr., Elsenveld: vier terr.

2002	2003	2004	2005	2006
11	16	19	17	24

IJsvogel

In totaal zijn er in Twente 33 terr. van de IJsvogel via het bekenproject opgespoord.

2002	2003	2004	2005	2006
49	29	50	31	33

Grote Gele Kwikstaart

Slechts een territorium meer dan vorig jaar. In totaal zijn er in Twente 61 terr. van deze beekvogel via het bekenproject gekarteerd.

2002	2003	2004	2005	2006
51	56	70	60	61

Paapje

In de Engbertsdijksvenen bevond zich nog het enige Twentse territorium van het Paapje. In 2005 was hier eveneens een territorium.

Kortsnavelboomkruiper

Tijdens de speurtochten naar de Middelste Bonte Specht is ook steeds het geluid van de Kortsnavelboomkruiper kort ten gehore gebracht in afwachting van een reactie hierop. Op de Lonnekerberg hadden Rolf de By en Carl Derks succes en kon in 2005 een ongepaard mannetje zingend worden waargenomen. Dit jaar werd daar zelfs een geslaagd broedgeval met vijf jongen van een paar Kortsnavelboomkruipers door Carl Derks vastgesteld.

Grauwe Klauwier

Het aantal van vijf broedparen in 2005 kon helaas niet worden gehandhaafd, maar vier paar is toch een respectabel aantal voor Twentse begrippen. Er waren territoria in het Witte Veen, Haaksbergerveen en twee terr. in de Engbertsdijksvenen.

2002	2003	2004	2005	2006
3	1	2	5	4

Raaf

Bij de Cirkels van Jannink is binnen de datumgrenzen een paar Raven gezien. Na het broedseizoen vloog hier zelfs een familie Raven, dus kan er van een geldig territorium worden gesproken.

Europese Kanarie

Europese Kanaries komen in Nederland alleen langs de oostgrens in Twente, Achterhoek en Limburg voor. Deze soort kent goede, maar ook slechte tijden. Er konden dit jaar slechts acht territoria via telgebieden worden vastgesteld: zes in dorp Losser, één in Glane en één in Glanerbrug. Als losse melding kwamen er nog twee territoria uit Denekamp.

2002	2003	2004	2005	2006
6	10	7	7	10

SOVON-Districtscoördinator Twente:

Ben Hulsebos, Houtstraat 4, 7581 BH Losser

Tel. 053-4353790

e-mail: benhulsebos@home.nl